

”נקודה טובה” – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון 3 - שנת תשפ”ב גיליון ”לך-לך” – י’ מרחשון תשפ”ב, 16 לאוקטובר 2021)

לע”נ אמו”ר ר’ יוסף-חיים ב”ר יעקב רוט ז”ל

ב”ה

”נקודה טובה” לפרשת ”לך-לך” - ”כָּל אָדָם הוֹלֵךְ לוֹ מִבֵּית אָבִא”

”כָּל אָדָם הוֹלֵךְ לוֹ מִבֵּית אָבִא”, אומר חנן בן ארי בשירו החדש והמבריק **חולם כִּמּוֹ יוֹסֵף** (מילים: חנן ונריה בן ארי, לחן: חנן בן ארי). שיר האומר שכל אדם הוא בבחינת ”עולם קטן” והוא עובר בחייו הפרטיים, מסלול אירועים הדומה למסלול ה”כללי” של האנושות.

פרשתנו פרשת **”לך-לך”**, פותחת בקריאה האלוקית לאברהם אבינו – **”לָךְ לָךְ מֵאַרְצָךְ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ...”** (בראשית יב, א). **הפרד ממולדתך, התרחק מקהילתך וצא מבית אביך**. עתידך נמצא במקום אחר ולשם כך, עליך לעשות את השינוי הגדול – הפרידה והיציאה לדרך חדשה.

”לָךְ לָךְ” - לעצמאותך ולעצמיותך.

גישת החינוך כיום, מעצבת אותנו להיות צייתנים ומושמעים: לשחק יפה ובשקט, לא לרוץ בחצר, לסיים את האוכל מהצלחת ולכבד כל מבוגר. ובעיקר: לציית להורים ולמורים.

אולם מְתִישֶׁהוּ, אי שם בגיל ההתבגרות, הנער המתבגר מתחיל לקרוא, ללמוד, להתבונן, לנתח ולהתווכח, לחשוב באופן עצמאי ולגבש דעה משלו. ”לחשב מסלולי” חדש ולסלול את דרכו האישית והעצמאית - **לעמוד על דעתו**, מתוך בטחון עצמי.

זוהי אולי ההליכה מבית אבא, שעליה מדבר חנן בן ארי בשירו. הליכה שיכולה להסתיים בהידוק הקשר וה”חיבור” לדרכו של בית אבא כפי שכל הורה רוצה ומייחל, או ביציאה לדרך ”אחרת” ושונה.

דוד המלך יועץ לשלמה בנו לראות את בית אבא, כנקודת המוצא של התהליך הזה. ”ואתה שלמה בני, דע את **אלהי אביך** ועבדהו...” (דברי הימים א כח, ט). עצה זאת, עיקרה במערכת היחסים שבין האדם לבוראו, אך היא נכונה גם לכל שאר שטחי החיים.

”מוסר אביך” ו”תורת אמך”, הם היסוד הרוחני של האדם. על הבסיס הזה, מוזמן האדם לקיים את **”ועבדהו”** – להתבונן, ללמוד ולבנות את עולמו האישי מתוך סקרנות, ”ביקוש”, עיון ומתח אינטלקטואלי וחוייתי.

כך אכן עשו גם אבות האומה. כולם היו עובדי ה', אך כל אחד בחר במידה אחרת, שהיתה עיקר הנהגתו. אברהם – איש החסד, יצחק איש הגבורה (דין) ויעקב איש התפארת – מידה המחברת ומשלבת בין החסד והגבורה. כולם נשאו ב”בית אבא”, אבל סללו בתוכם את השביל שלהם, ב”צבע” האישי המיוחד להם.

והנה דוגמאות נוספות לגיבוש גישה עצמאית. הגמרא מתארת את בתי המדרש של חכמי התלמוד (האמוראים) כמקום בו התלמידים לא חששו להקשות על רבותיהם ולהתווכח אתם. הן קושיות של סתירה לוגית והן עימות ואימות מול מקורות חולקים. אולם, כל זה נעשה הן מתוך כבוד והערכה והן מתוך חתירה לאמת ולא מתוך אגו אישי ורדיפת כבוד.

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

כאן המקום לספר על רש"י (בן המאה ה-11, בצרפת) – פרשן מופלא – פשטן וקצרן, שפירושו התקבלו בכל ישראל כפירוש היסודי ביותר לתורה ולתלמוד. והנה, שניים מנכדיו, חלקו על דבריו.

הראשון - הרשב"ם (רבי שמואל בן מאיר, בן המאה ה-12 בצרפת), נכדו ותלמידו, שחלק עליו בפירושו לתורה במקומות רבים. והשני הוא אחיו רבנו תם – שחלק עליו בסוגיית סדר פרשיות התפילין.

כך, לא פעם אנו שומעים אנשי דעת ואמונה המצהירים ואומרים: "מיום עומדי על דעתי".... החלטתי וביצעתי... ביטוי המתאר אדם שהתבגר, גיבש דעה אישית והחליט. כגון: "מיום עמדי על דעתי נזהרתי בהפרשת מעשר מכל הרוחים שיזדמנו לי" (הראי"ה קוק). "מיום עומדי על דעתי, לא דברתי לשון הרע" (בעל 'מעדני שולחן') ועוד ועוד.

נחתום בסיפורו של הגאון הרב יוסף דב הלוי סולובייצ'יק, מטובי בניה של משפחת הלמדנים מבית בריסק. בשנת תש"א (1941), הוא התמנה כחבר במועצת גדולי התורה של "אגודת ישראל" בארה"ב. אולם, לאחר שנים ספורות הרב "חצה את הקווים", עבר לתנועת "המזרחי" והפך לאחד מנושאי דגלה של הציונות הדתית באמריקה. זה היה מהלך נועז ותובעני וקשה, שנבע מתוך אמת פנימית עמוקה וכלל חיבוטי נפש רבים. מהלך שבעטיו נאלץ הרב לשלם מחיר אישי כבד ו"לגלות" - ממשפחתו ומחבריו, בבחינת "לך לך".

כך, הציווי "לך לך", הוא קריאה אישית לכל אחד מאיתנו. הזדמנות לגבש מחדש את עצמיותנו ואת דעתו (לאור בית אביו) מתוך עצמאות ומודעות וגם ליישם אותה למעשה.

המרכת *מה טובה*, *מה טובה*

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**